

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izven ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in dijakih velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Carigrad 23. septembra. Telegram Mehemet Alijev poroča, da so se Turki na maršu proti Bjeli približali ruskim utrjenjem, kjer je bil po polu dne več ur boj.

Gornji Studen 22. septembra. Oficijalno. Včeraj so Turki zopet začeli goro sv. Nikolaja v Šibki bombardirati. Streljali so iz 14 možnarjev, včasih v celih salvah.

Včeraj ob 1 uri po polu dne so prijeli Turki pozicijo generala Tatičeva pri Cerkovni; na desnem krilu nazaj vrženi, prijeli so levo krilo in središče, ali bili so povsod odbiti. Kolona Tatičeva je ohranila svoje pozicije. Denes se tam pričakuje drugi napad.

Carigrad 23. septembra. Telegram Chefket-paše poroča 22. sept., da je prišel Ahmed-Hutzi paša, kateri maršira s transportom živeža in municije proti Plevni, dve uri od Plevne v vas Denik, tam pa trčil na 15 bataljonov Rusov, kateri so bili po artilerijskem boji odbiti. Osmanu je poročano, da Hutzi paša hoče drug dan naprej prodirati.

Sulejman poroča, da se artilerijski boj v Šibki še vedno prodolžuje, sovražnikova utrjenja da so poškodovana. Rusi da baje čutijo pomanjkanje živeža.

Cetinje 21. septembra. Črnogorci so vzeli tvrdojavice Nozdro in Zlostup. S tem je Duga očistena Turkov.

Bukarešt 21. septembra. („Pol. Corr.“) Uže dva dni so ostri boji pri Kairkiši mej Carevičem in Mehemet Alijem, a nij prišlo še

do odločitve. Bjela je ostala baje v ruskih rokah. Ob enem je naredila glavna moč Osman paše po noči od 20. do 21. septembra izpadaj na reduto Grivico, a je bila nazaj vržena z velikimi izgubami.

Atene 21. sept. Turški baši-bozuki so napali grški konzulat v Larisi.

London 21. septembra. Reuterjev bureau javlja, da je 15. t. m. prišlo 20.000 mož ruske vojske v Aleksandropolj, Loris-Melikovu na pomoč.

Šumla 21. septembra. Deževanje zadržuje vsa vojna kretanja.

Vojska.

Uže v soboto so imeli angleški in nemški turkoljubivi časopisi telegrame, da je Mehemed Ali pod Bjelo Ruse „popolnem zmagal.“ Denašnji naši oficijalni telegrami povedo zopet enkrat, da je to vse do zdaj — laž. Iz Carigrada namreč poročajo Turki samo, da je „več ur boj bil,“ a drugega nič. Rusi pa poročajo, da je general Tatičev Turke v petek odbil, a da je za soboto pričakoval nevega turškega napada, katerega je morda dež zadržal ali pa še poročila nij o njegovem izidu. Ne moremo si kaj, da ne bi pred sleparskimi „privatnimi“ telegrami judovskih dopisnikov našega občinstva zopet svarili. Saj so nas uže dovoljkrat nalagali. Verjemimo le ruskim oficijalnim poročilom.

Drug naš denašnji telegram iz Carigrada je zavoljo tega važen, ker od turške strani potrjuje, kar se je uže od drugod ugibalo: namreč, da Osmanu paši v Plevni primanjkuje uže streliva ali municije in živeža. „Pol. Corr.“ je pred par dnevi poročala, da je neka turška kolona na cesti

iz Sofije do Plevne iz strahu pred kozaškimi polki, ki se okolo Plevne dreve, in ceste osvojene imajo, hitro pomaknila se v Niš nazaj. Tam se je, kakor menda denašnji telegram pojasnjuje, okrepila, vzela artilerije soboj in prodrla do 2 uri blizu Plevne. A tu so jo prvi dan oblegajoči Rusi ustavili. Turki so baje vendar priliko našli Osmanu v Plevno poročiti, da naj jim pride ven na pomoč in po živež ter strelivo, vendar, do zdaj še ne vemo, ali se jim je drugi dan posrečilo.

Ravno tako je tudi telegram o tretjem glavnem poveljniku turškem, o Sulejmanu, važen v tem, ker lažnjivost nemških in angleških privatnih dopisov in telegramov tudi osvetljuje. Zadnje dneve smo namreč čitali, da je Sulejman prešel skozi drug klanec in vzel Gabrovo in celò Trnovo; potlej je bilo brati, da se je zjedini z Mehemedom, potem, da prihaja Rusom pred Lovčo za hrbet. Ali evo, denašnji turški oficijalni telegram nam suho pove, da je Sulejman še vedno onkraj Šibke in da še vedno buta uže nad jeden mesec v ruske utrdbe v soteski in na pogorji njenem. Nič še nij naprej prišel, vse dotične nemške laži mu nijso niti korak dalje pomagale.

Torej za zdaj so od povsod dobra poročila, povsod pa je kritično stanje in se more preobrniti v 24 urah na boljše ali na slabše. Mi bomo zvesto poročili eno ali drugo, prvo z veseljem, drugo z novinarsko dolžnostjo.

O zadnjih bojih v Šibki poroča angleški Standard: Nedeljo popoldne so dobili turški vojaki povelje pripraviti se na naskakanje ruskih šanc, in ko se je storila noč, zavzeli so oni polki, ki so bili za naskok namenjeni, brez šuma svoje pozicije. Videlo

Listek.

Dogodki na balkanskem poluotoku.

(Spisal in objavil Fr. pl. Hellwald v „Ausland-“u pod 2. oktobrom 1876 Nr. 40. str. 784 — Stuttgart — poslovenil prof. Davorin Valenčak.)

„Plahim okom in vznemirjenim srcem gleda v tem trenutku ves svet na evropsko Turško kot na pozorišče, kjer se ravnokar našim očem veletragičen spor v borbi s svojo smrtjo se borečega naroda kaže.“ S temi besedami začenja Fr. plemič Stein v izvrstnih doktor Petermannovih „Geographische Mittheilungen“ svoj prezanimiv spis o dogodkih v Turčiji, ki nam z nekimi drugimi enakimi spisi skup obuja sledeče misli, s katerimi mnogoterim željam svojih čitateljev vstreci skušamo.

Steinove, gori omenjene, besede izrekajo brez vsega okolišanja golo resnico, da Turki boj s smrtjo se borečega naroda bijejo, če-

mur se res nikakor ugovarjati ne da. Strohnela Turčija gine, razpada in zarad tega, da to razpadanje morebiti še dolgo časa trpeti zna, posebno, če bi se to njeno životarenje umetno podaljševati skušalo, naj se vendar nikdo ne da premotiti, pa ne bi propasti morala.

Minoli so časi, v katerih kakov tuji narod mnogoštevilnej večini svoj jarem ob tilnik nakladati smeje in zastonj iščemo v obsegu evropskih naobraženih držav jednake napake. Takova napaka nahaja se le v Turčiji, kar bi uže samo zadostovalo, da se Osmansko carstvo iz vrste evropskih držav izbriše, če je sploh kedaj komu na misel prišlo, ga tem prištevati.

Dr. Peterman je omenjenemu Steinovemu spisu dodal jako razviden zemljevid, kateri nam na prvi pogled kaže, kako celo majhena je peščica pravih Turkov ugroaltajskega plemena, ki v tej lepej deželi gospodujejo. Niti v Rumeliji, kjer jih največ biva, se ne nahajajo v celotnih skupinah, ampak le v malem številu

raztreseni in raztepeni mej slovenskimi in grškimi prebivalci. Če se tedaj trdi, da v celaj evropske Turčiji k večemu samo en milijon pravih Turkov biva, nij to nikakor ravno neverjetno. Njim nasproti pa stoji azijski rod Slovanov, kateri, kakor profesorja Bradaške jako vestni zemljevid kaže, največji del balkanskega poluotoka zavzimajo. Samo na jugozapadu se nahajajo neslovanski Arnavti in Albanezi (Arbanoesi) ali Škipetarji.

Turški Slovani razpadajo v dva velika skupka ali dela in sicer v Srbe na severozahodu in v Bulgare na istoku in jugoistoku evropskoturških krajin; prvi trdni, srčni in podvzetni, slednji marljivi in dobrodušni. K srbskemu plemenu spadajo Črnogorci, Hercegovinci, Bošnjaki in (turški) Hrvati, kateri vsi jeden in isti jezik govorijo, da si ga tudi z različnim pismom pišejo, rimokatolici namreč z latinico, pravoslavni (staroverci) pa s cirilico.

Slovanov v Turčiji je najmenj tri četrtine

se je, da v ruskem taborji niso čisto nič pričakovali napada. Po noči so možnarske baterije streljale, kakor sicer, ob 4. zjutraj so utihnile in turška peš-vojska je marširala k šturmu. Zagledali so jo Rusi še le, ko se je uže njihovej liniji bližala in precej začeli nepravilen ogenj iz pušk. Turki so odgovarjali s streljanjem, klicaje: „Allah! Allah!“ in ker se jim nij bilo treba več skrivati, drli so divje naprej. Boj je trajal le kratko časa, ker garnizona v fortu sv. Nikola je bila majhena. S fortom je palo 5 kanonov Turkom v roke. Ali le kratko časa so imeli ta dobiček. Rusi so z družih redut odprli baterije in strašen ogenj, ter prijeli Turke. Boj je trajal sedem ur. Na konci tega časa so prišle Rusom iz Gabrove pomoči in Turki so se morali ume-kniti.

Iz Petrograda 22. septembra se oficijalno poroča: Iz Kavkaza se poroča: Karajal, 21. septembra: Prve dni septembra je Izmail paša na gorskih hrbtisčih in strminah nasproti Chalfalue in Chochšabora jel nastavl-jati baterije ter začel streljati generala Ter-gusakova vojsko, hoteč priti v ravan, a mu nij napravil nobene škode. 19. septembra po polu dne ob 3. je napadel sovražnik Chalfalue in Vrhne-Čaruhči. Po dvournem artilerijskem in peškem boji so ga popolnem odbili nazaj polki Bakuski, Tamanski in Stavropolski. So-vražnik se je po velikej izgubi spustil v beg. Poveljnik našemu Bakuskemu polku, polkov-nik Ivanov, je bil na roki ranjen. V mraku prodrl je oddelek 500 bašibozukov naše straže ter hotel iti proti Araku, a zapodile so jih nazaj nekatere sotnije kozakov še prej, nego so mogli napraviti kaj škode. Mi smo pri vseh teh bojih izgubili le prav malo vojakov.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 22. septembra. [Izv. dop.]

Kako obširna utegne biti debata o dav-karskej reformi, kaže prvi dan špecijalne debate, na kateri se je samo 1. paragraf postave o novem prihodninskem davku dognal. Seveda je tu šlo za važno načelo, ali in do katerega zneska je državljani opro-ščen od tega davka.

Vlada je v svojem predlogu prihod letnih 600 gold. za tacega smatrala, do katerega se nema prihodninski davek plačati. Drugače je sklenil davkarski odsek, ki se je odločil za 400 gold. na deželi, 500 gold. v mestih in

trgih, 600 gold. na Dunaji, tedaj je nameraval odsek dosti več ljudij pritegovati k temu davku, nego vlada sama. Zares čudno, da so ljudski zastopniki še bolj fiskalično navdušeni, kakor finančni minister sam. Kako to? V davkarskem odseku sedi dosti boga-tinov, celo nekaj milijonarjev, katerim za to gre, da se prihodninski davek kolikor mogoče na dosti ljudij raztegne, ali kakor pravijo, da dobiva prav široko podlogo. Potem ne bi tre-balo, kakor je nameravano, v primeri s pri-hodki vedno višje procenete nalagati, ampak, kar bi ti ljudje najraje imeli, da bi za vse enaki procenti veljali, postavim eden goldinar ali 1 gold. 60 kr. na sto gold. prihodka.

A vsakdo izprevidi, da človek, ki ima 1000 gold. prihodka, in bo moral 10 do 16 gold. davka plačati, bo težje zadet, kakor bo-gatin, ki bo od 10.000 gold. plačal 100 ali 160 gold. Zato hoče postava povekšati pro-cente za višje prihodke. O tem pa bode go-vor še le v prihodnji seji.

Pri 1. paragrafu se je tedaj z 90 proti 81 glasovom sklenilo, da spada pod novi per-sonalni davek samo, kdor ima več, nego 600 gold. letnega dohodka. Vsled tega bode menda večina kmetskih posestnikov tega davka prosta. Slovenski poslanec **Pfelfer** je predložil, da se naj ozir jemlje na oženjene, ki imajo rodbino rediti, ter na-svetoval, da se za samce odločuje 600 gold., za oženjene pa 700 gold. kot davka prosti znesek. A ta predlog nij bil sprejet.

Slovenski koledar.

Pod tem naslovom piše tržaška „Edinost“:

Vsaka stvar mora biti v svojem času iz-vršena, vsak se ravna po ugodnosti, da mu služijo pripomočki v dosego namena in prego-vor pravi: „Železo se kuje, kadar je vroče.“ Za svoj dobiček pregledava kmet pratiko, da pogodi, kedaj izroči zemlji plodno seme, da mu stotero obrodi. Pred nami leži štiristo-letni koledar, v njem nahajamo polo za polo zlo naroda, sužnost, klanje, požiganje in rop. Hudo so začrtane nekatere letnice, številke nam kri v glavo silijo, ker se skoraj ne more preračunati ogromnih žrtev uropanih svobode. Posamezne točke vabijo zaroto narodnjaku na ustnice, roka krčevito potiplje znamenje ske-lečih ran, katere je tuj jarem provzročil štiristoletnega robstva, krvavi dnevi so zazna-movani z rudečimi črkami leta in leta do de-

našnjega dne. Žalostno stanje, razkosani na-rod je brez pomoči, brez podpore ginol in gnojil sovragu z lastnim životom rodovitne zemljo. Kedaj pride ugoden čas? zdihovali so naši pradedi? bode li to na veke trajalo? Prebirajmo dalje strani slovanskega koledarja, ah! daleč je še, vzklikne tesnoprsni starec, jaz ne ućakam ugodnega časa, ko bode moć zlomljena sovragu; prokleta nesloga, ti si Slo-vanstva prokletstvo; srećni časi, ko bodo naši potomci uživali sad zaželjene svobode. Ne dvomi Slovan; zdaj je čas, v nesreći se pri-jatelj spozna, pregovor pravi; spoznajmo tudi mi, da smo slovanski rod, da smo vsi otroci ene matere, ene materi krvi. Združimo se mala slovanska plemena, naslonimo, se na moćnejša, podpirajmo male oddelke velike družine; zdaj je ugodni čas, ne zamudimo ga.

Slovenci smo ostali zadnja in prva straža proti grmanstvu, na okopih stojimo, malo nas je, pa smo jaki, ne dāmo se upogniti, niti preslepariti tujcem, spoštujemo svetinje na-ših oćetov, do tukaj, klićemo severnim sose-dom neslovanskega naroda, tukaj je naš Ru-bikon, Drava naj bode vam meja, ne se-gajte v naše imetje. Zgodovina, ki vsekane črke v svoje kamenite bukve utiska, ima dovolj prostora za veliki narod, katerega je ko listja in trave, njemu je prihranjen zlati oddelek večne knjige, kakor velevala slovan-ski koledar.

Bližajmo se Slovani, posebno inteligenca, ućimo se pridno naših bratov narećja oni se bodo ućili našega, umeli se bomo, izćimi se sredstvo, ki bode vezalo zapad in vshod.

Slovenci, naslonimo se na jug, tam do-bomo moćno zaslombo, Hrvatje in Srbi bodo nam v pomoć, moćna reserva, ki nam obstanek zagotovi.

Ne poslušajmo strupenega jezika tre-tjega, kateri nas je leta in leta dražil, da se je nesloga vedno širila; Slovan je sejal, tujec je žel, on je delal, oral in sovrag na-šega naroda vživāl koristi, katere so iz naših žuljev izvirale.

Poglejmo slovanski koledar, ugodne čase nam kaže list za listom, na delo, dokler se dani, da bode izvršeno, ko solnce zatone in hladna noć počitka po mućnem delu na-stane starim bojnikom za svobodo zlatno.

Na delo, oj Slovani; da nas potomci na gomili hvaležno obišećjo in poljubijo prah na-ših kostij, katere so bile narodu posvećene.

vseh stanovnikov in ti so morali teški jarem pešćice Turkov prenašati, kateri so si po raz-širjavanju islama, (turške vere) mej istimi Sloveni svojo oblast utrjevati znali. Ti po-mahomedanjeni Slovani so v Bosni res stebri turške vlade in najveći tlačitelji svojih krščan-skih bratov, katerih slednjih stanje je pred kratkim prof. Kinkel v svojem predavanju po-jasnoval.

Će prav imenovani v narodoslovni zna-nosti zarad razširjevanja nameravanih (tendenci-joznih) pomot, kakor na pr. mongolizma Ru-sov, dobrega imena nema, nas vendar tembolj veseli, da zamoremo o njegovem tudi po tisku objavljenem predavanju „Die christlichen Unter-thanen der Türkei in Bosnien und Herzego-wina. Ein Vortrag. Basel. Beno Schwabe 1876.“ poročati, ka se, da si tudi poznavatelju raz-mer na jutrovem nič novega ne pove, kar pa tudi sam ne namerava, strogo resnice drži, da Ciriški (Zürich) profesor bi bil smel razmere v Turćiji še bolj črno opisati brez vsa-

kega strahu, da bi ga kdo pretiravanja ob-dolžiti znal.

Da bi se neprenesljivih težav in britkosti rešili, zgrabili so Hercegovinci in Bošnjaki v preteklem poletju kakor znano za orožje; vstanek je poknil, a Turki, kakor navadno, ga nijso mogli zadušiti, da so tudi strašno okrutno z vstaši ravnali, ampak vedno se je bolj in bolj razširjal, ter je prišlo konćno do oćitne vojske mej Turćijo in slovenskima državama, Srbijo in Črnogoro.

Ćisto naravsko je, da so posamezni dnev-niki in narodi, katere zastopajo, zarad svojih razlićnih politićnih teženj, početek boja na balkanskem poluotoku, ki bi znal tako zvano „istoćno vprašanje“ na dnevni red spraviti, razlićno sprejeli. Mi pa, katerim po sreći nij treba se s politiko pećati, mi, ki nobeni stranki ne slućimo, ki ne sprejemljemo nobene misli prej, dokler se o njenej resnićnosti ne pre-prićamo in po svojem mnenju tudi nikakovih predsodkov ne gojimo, mi, ki dogodke samo

iz stališća narodopisja in kulturne zgodovine opazujemo, mi se naravski ne moremo zlagati z brezkonćno otroćjo priprostostjo, s kojo ne-kateri Srbijo dolćijo, ka je pregrešno ali „obestno“ (mutwillig), kakor radi pravijo, voj-sko kakti iz trte izvila in započela.

Kdor to trdi, res nema nobenega glob-ljega razuma za silno moć, katera denašnje narode goni, njih duhove popolnem vnema, on ne razume, da si ideja narodnosti, ki je zjedinjeno Italijo, zjedinjeno Nemćijo ustva-rila, po naravnem potu tudi narodopisno še nezjedinjeni istok priboriti mora, da se Srbija, katera se je mej vsemi balkanskimi državami v izobraženosti najviše popela, tej ideji, temu narodnemu teženju nij niti zoperstavljati mogla, niti odtegovati smela.

Sicer res lahko marsikdo poreće, „ta buna se je od zvunaj, od Rusije, podnetila“, in v tem je gotovo mnogo resnićnega, ali to ne bi prav nič družega dokazovalo, nego, da so državniki na Nevi dosti modri, kar priti

Na duševni boj, v ugodnem času, zjedini se, spoznajmo se, roko Čeha naj stisne Dalmatincec, bratovsko ljubezen naj pečati severnemu bratu iz ledenih ravnin duševna vez, veriga močnih udov naj se kuje okrog močnega lipovega debla. Zdaj, ko topovi na jugu grmijo, ko odmeva jek v skalnate robove, nekdanjo last naših oči, zdaj ko jarem na kose z ramenov pada, objemimo se prisegajoč: Brat z bratom, zob za zob in glava za glavo. Sloga naj bode geslo in napredek talizman v boljšo prihodnost. Odprimo zadnje strani koledarja, pogledimo z veseljem v prihodnost. Vi mladeniči, kateri se pripravljate in šolate, da bodete duševno oboroženi stali narodu na braniku, podvojite prid in trud, domovina bode vas potrebovala, mi bomo z mirnim srcem legli k pokoju. Storili smo po svojih močeh, branili smo na desno in levo očetnjava, z mirnim srcem zatismo oči, ugodni čas smo privabili, prokletstvo ne bode nad nami vladalo več.

Ugodni čas posveti v srca trdovratnežem, zaspancem na narodnem polju, utisne jim oralo v roke, omeči srca izneverjenih uskokov, in uniči izdajice lastnega naroda, da zasije Slovanu zlati dan; to kaže štiristoletni slovanski koledar.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. septembra.

Cesar je baje nameraval na Ogerskem prebivati ta mesec ali neumne turkoljubne demonstracije Magjarov so krive, da neče iti v Pešto. V dvoru se smatra razsvetljava kot magjarsk nelojalen odgovor na cesarjevo napitnico.

Dalmatinski namestnik in glavno-komandujoči general Rodič je zopet vojsko pregledoval, ki stoji na turške meji.

V **hrvatskem** saboru je bila po kratke debati (o kateri hočemo jutri izpisek prinesiti) sprejeta adresa na cesarja, ki prosi pridruženje vojne krajine.

Vnanje države.

Srbske uradne novine razglašajo knežev ukaz, v katerem se ob času mira odpustijo: 1 nadpolkovnik, 8 stotnikov, 2 nadporočnika in 24 poročnikov zopet poklicujo v aktivno službo. To je znamenje, da misli Srbija v akcijo stopiti.

Rumunski minister Cogolniceanu je iz nova denes naznanil vladom, da je Osman paša krdela bašibozukov organiziral, kateri no-

sijo sekire, da sekajo ranjenike rumunske. Rumunski uradni list denes o tem prinaša že natančnejša poročila, v katerih imenuje nesrečnike, ki so jih Turki na ta način usmrtili, pristavljajoč, da Turki streljajo na sanitetne oddelke, kadar ti mrtve pokopujejo ali ranjenike vozijo z bojišča.

Bismark je zapustil Solnograd, Andrassy se je vrnil na Dunaj nazaj, a časniki ne nehajo ugibavati predmet dogovorov: ali posredovanje, ali papeška volitev, ali reakcija itd.

Francoski sloveči novinar John Lemoinnes piše v „Journal des Debats“ zoper Mac-Mahonov proglas: „Potrpjenje! Naš dan pride; uže se bliža. Predno en mesec preteče, imeli bodo Francozje, ker so oni, do katerih se oni neposni poziv obračajo, priliko odgovoriti. — Denes zjutraj so se gotovo vprašali, če se jim še sanja. V katerem letu pa živimo? Ali je francoska revolucija nekaj, kar so zgodovinpisci in romanopisci izmislili se? Ali živimo še v času Ludvika XIV., ki je dejal: „država, to sem jaz!“ Ali smo se k svojim začetkom vrnili. Ali so le fabule nepozabljeni časi 1789, 1830, 1848, 1870, protesti svobode zoper silo jedinca.

Dopisi.

Z Notranjskega 23. septembra. [Izvirni dopis.] Kako potrebno je, da bi se slovenski časniki bolj mej ljudstvo razširili — vidi se zlasti zdaj, ko na slavonskem jugu divja boj za osvoboditev uže toliko stoletij od azijskega barbara zatiranih bratov.

Ako se le mala nesrečica Rusom prigodi, vedo to naši nemškutarji stokrat in še večkrat povečano našemu prostemu ljudstvu pripovedovati.

Znano je, kako vneto je slovensko ljudstvo za naše brate Ruse, in ker je v tej vojni tu in tam premalo podučeno, zato se vsled nemških novic nekaterih precej neka obupnost polasti, da nima, ali pa prav malo imajo zaupanja v konečno zmago slovanskega orožja.

Ako bi pa bili slovenski časniki mej prostim ljudstvom še bolj razširjeni, bi lahko še marsikatero „biriča“ se na laž postavilo in se ga prepričalo, da slovenski kmet ne veruje več njihovim bedarijam in zlovoljam. Še mnogo bi se dalo o teh privrženih čestilcih polumesca izpregovoriti, ali znano je, da vam to rada — zabranjuje železna roka policije.

Da se bi pa slovenski časniki bolj razširili, bilo bi najprvo in najbolje sredstvo, da se bi slovenski časniki vsak v svojem kraju združili.

Tako bi donášali več in raznovrstnega gradiva, in ker bi se potem več naročnikov nabralo, bi tudi list lažje izhajal. Sprožena je bila misel o tem, žalibog, da je ostala le — misel. Vidno je, da ne vodi še vseh, ki se za „narodnjake“ štejejo, jedino prava misel: slovenski narod izobrazevati, ker namesto tega marsikatero še druge misli vodijo.

Čas bi bilo, da bi se vendar enkrat, in vsaj zdaj izbudili z omotnega spanja, ter začeli vsak na svojem odločenem mestu resno delati, ker bliža se tudi nam čas, ko bomo mogli svoja dela pokazati.

Proč tedaj z vsemi pomisleki, kateri so do sedaj naše delovanje ovirali! Proč z vso neslogo, na njeno mesto naj se postavi nam sloga za vodnico, ker le potem bomo mogli vspešno delati za mili narod slovenski, kate-rega Bog živi!

Domače stvari.

— (Povodenj in sneg.) V soboto in nedeljo je pri nas ves dan silno deževalo. Voda je narasla in preplavila bregove, povodenj do- sti škode naredila jesenskem pridelku. — Na planinah, tudi prav doli v nižje plasti pa vidimo, da je sneg vse pobélil.

— (Ogenj vsled strele.) V soboto večer ob 9. uri je bil pri nas vihar, treskalo in grmelo je silno. Strela je udarila in užgala na Glinici, na naši „tržaški cesti“, gospodar-sko poslopje in magazin, v katerem je bilo olje. Gorelo je močno, a ker je dež šel, nij se ogenj razširil.

— (Soareja v ljubljanski čitalnični restavraciji) z vojaško godbo je bila sicer dobro, a ne tako obiskana, kakor bi lahko bila. Veliko pa je krivo to, da se je za njo premalo razvedelo. Zakaj so časniki tu?

— (Umrli) je sežanski župan in posestnik Karel Polaj, po Slovenskem močno znan mož.

— (Iz Poljanske doline) se nam piše 23. t. m. o vremenu: Včeraj in denes tu pri nas silno dežuje in voda uže napravlja v več krajih škode. Sicer je jako mrzlo in sneg

mora, sprevideti, duh časa vspešno podpirati. — Bilo bi pa tudi brez dvombe vse podpihavanje od zunaj brez vspeha ostalo, ko bi potrebnega netila v deželi preobilno nakopičnega ne bilo.

Večkrat ste se Srbija Pijemontu, a Pijemont poprej Rusiji primerjavali in to po pravi. Vojske, katere ste te dve državi podvzimali, znajo se ravno tako „iz trte izvite“ imenovati, kakor sedaj srbsko-turški boj. Obe dve ste bile s početka potolčene in ponižane, Pijemont leta 1848 in 1849, Prusija pa pri Holomocu, a vendar ste nazadnje obedve zmaga-le, ideja národnosti je triumfovala.

Če bi tudi sedaj Srbijo Turčija s svojo večjo močjo užgala, cesar pa še nij treba misliti, bo vendar narodna misel na srbskem vstanku neizbrisljiva ostala ter mora prej ali slej tem gotoveje obveljati, čim bolj segnila in strohnela vlada v Carigradu svojemu neizogibljivemu propadu nasproti hiti.

Na pol norega sultana nasleduje drugi, ki se za rešitelja svojega rodu razglašuje, za

svitlo zvezdo izobraženosti, a ta svitla zvezda mora po devetdesetih dnevih odstopiti, da znabiti še celo v norišnico priti. Novi sultan zasede prestol Osmaničev in zopet je vse njegove hvale polno, a ne pomisli se, kako neizrečeno je Murad V. svoje obéudovalce pred celim svetom osramotil. Kakovega se bo novi vladar skazal, na koliko stavljenenade izpolnil, to še leži v krilu bodočnosti skrito; za zdaj je popolnem opravičeno, če se mu prav nič ne zaupa. Mej tem pa je država igrača v rokah ministrov, katerih sposobnosti se sicer ravno tako često hvalijo, kot njihovi vladarji na prestolu, koji pa še dozda svoje vrlosti niti najmanj dokazali nijso.

Temu nasproti pa je ljudstvo svoje strasti silno razuzdalo in zdvijalo, a pri vsem tem pa vendar nijso mogli „bornomajhenih vstašev“ ukrotiti. Le v umetnji, si velike zmage lažnjivo pripisovati, v čem so jih iz prvega, kakor se dozdeva, protivniki prekositi hoteli, so ostali nedoseženi mojstri.

Če se pomisli, da Srbija blizo okolo 1

milijon štiri sto tisoč, Črnagora celo pa le sto tisoč do stodvajset tisoč duš šteje, se pač moramo tej skoro nezapopadljivej predrznosti čuditi, da sta ta dva maleka podstopila se z Osmani meriti se, ki velikanskim armadam in močem zapovedujejo, katere lahko iz dalnih azijskih dežel na bojišče spravljajo. Če nadalje prevdarimo, da mala Srbija nema sto-ječe vojske, kakor druge države, ampak le brambovce ali domačo vojsko (milico), koja za napadni boj (ofenzivo) stoječi redni vojski nasproti nij rabljiva ter se ne more držati, kar je vsakemu, ki je v vojnih stvareh podučen, uže takó znano, mej tem, ko ima Turška ve-liko, in kar takoj dostaviti hočemo, iz izvrstnih vojakov obstoječo armado, tedaj pač nij mo-gel, da, nij smel nikdo dvomiti, ka bode Tur-čija Srbijo, ki je brez vsake tuje pripomoči, samo s svojimi silami se vojskovati morala, hitro zdrobila.

(Dalje prih.)

je pal na okolo stoječe gore Blegoš, Koprivnik (nad Martinivhom in Selino), mladi in stari vrh. Mraz in sneg napravljata našim gornjem škodo.

— (Požar.) Poroča se nam iz Krškega, da je pretečeni četrtek ob enej uri po polu noči pogorelo gospodarsko poslopje Josipa Puntarja na Krškej gori. Sumi se, da je požgano bilo. — Zavarovano je poslopje bilo pri banki „Slaviji“.

— (Tržaški Slovenci) so poslali brzojav v Cetinje vsled zmage in pada Nikšića, kateri se glasi: „Vij se, vij, črnogorski prapor na zidovi grada Nikšića! Tebe so razvili junaci Črnogorci, mali narod, a slavna krv, kojoj se svet čudom čudi. Nij junaka nad Črnogorca! Živel svitli knjaz, živel Črnagora, dika slovanska.“

— (Utonil v morji.) Na ključu sv. Sabo, blizu magazinov za kameneno olje v Škedenji pri Trstu, izrekli so mrtvo truplo nepoznanega, 42letnega moža in so ga v mrtvašnico v Škedenj odnesli. Nobeno znamenje ne kaže, kdo je in kako je v morje prišel.

— (Pred celjskimi porotniki) stala Franciška Reiter in posestnik Čepek iz Šent Ila. Prva je bila tožena, da je 1874 svojega moža tako dolgo z arzenikom pasla, da je umrl, Čepek pa jej je pomagal. Ona je obsojena na deset let, on na sedem let ječe.

Razne vesti.

* (Magjarska turkoljubnost.) Poroča se „Fremdenblattu“, da so Magjari v Košicah mej razsvetljavo na slavo „turških zmaga“ okna pobijali generalom in oficirjem, menda zato, ker vojaki niso turkoljubni.

* (Solnce je opeklo) — kakor se poroča iz Zadra — poleg nekaterih prostakov, ki so se vračali od streljanja na tarčo domov, tudi polkovnika Rüdla tako hudó, da so vsi za opekline umrli. V obče, uže davno ljudje ne pomnijo, da je na ta način toliko ljudi storilo smrt, kakor baš letos.

* (Otoki izginoli.) Neki mornarji, kateri so imeli dovoljenje od avstralske vlade nabirati guano, to je tičji gnoj na onih otokih, šli so po navadi, da pripeljejo cele ladije dragega gnoja, na otoke Barker, pa ko do navadnega kraja pridejo, nij bilo več otokov, izginoli so, morala jih je kaka vulkanična moč pogreznosti.

* (Izstradani ljubimec.) Zadnje dni se je v Pešti mnogo govorilo o nekem dogodku, ki se je godil v Kraljevej ulici. Mlada cvetoča gospodičina se je nedavno tega omožila z agentom za žito. Medeni tedni so se ve da prenelo minuli in mladi ženi je prihajalo dolg čas, a posebno potem, ko je moral nje soprog daleč hoditi na potovanja. Tako je tudi odpotoval po opravkih v Szegedin, od koder se je pa dva dni prej, nego je bilo izprva dogovorjeno, povrnil in to baš v sredo po noči. Vratar mu je hišne duri takoj odprl, a pred vratmi svojega stanovanja v drugem nadstropji je moral precej dolgo čakati vstopa. To je vzbudilo v njem sumjo, še bolj pa ga je v njej potrdila osupnenost njega soproge ter dim od tobaka, katerega je očutil v sobi. Jel je zatorej preiskavati sèseke, okna, gledal je pod posteljo in naposled je zahteval od žene ključ v malo sobico, katera je bila, kar se nikoli prej, zaprta. Soprog mu je potem obledela zatrdjevala, da se jej je izgubil ključ. To je gospoda soproga še bolj vnelo. Htel je poslati po ključalčarja, a premislil se je ter je ukrenil pametnejšim potem: izstradati je htel svojega rivala, osobito, ker je opazil, da je oni tudi od svoje strani z zapahom zaklenil vrata. Pristavivši stol je sedel in čakal od četrtega v jutro do sobote predaje „na milost in nemilost.“ (Omenimo tudi, da je soproga še iste noči ubegnila nazaj k svojim starišem). Zaman je maren stražar verno

stal na svojem mestu dva dni in tri noči, v sobi nij bilo osluti živga krsta, nič se nij v njej genilo — in soprog je uže skoro jel misliti, da se je prenel. Kar se zasliši na ulici velik vris, od gladi oslabei Seladon je iz okna klical ljudi, ki so hodili po ulici, v pomoč. Kaj se je potem zgodilo — o tem molči naš vir.

Poslano.

Iz Šentupertu na Dolenjskem.

V našoj krasno okinčanej cerkvi je vse v najzaišem redu, samo želelo bi se, da bi bila okna nekoliko osnažena. X.

Ženitna ponudba.

Premožen posestnik se želi oženiti s pobožno žensko srednje starosti, katera bi imela okolo 2000 gld. premoženja. Pisma naj se pošiljajo pod naslovom: J. T., poste restante, Ljubljana. (277—1)

Vsem bolnim moč in zdravje brez lek.

in brez stroškov po izvrstni Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je me bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni: tšeločen, na živcih, dalje prene, i na jetrah; šlez nasduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprejavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlatalo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, tamenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih otroznost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spride al zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, praga profesorja medicine na vsenilišči v Mariboru zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castie Stuart, Markize de Bréhan na posebno zahtevanje zastav, osob, se razpoložljava na mnogo drugih imenitnih kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Frešlo je uže sedem mesecev, odar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih in ču, nienih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moj študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière

prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim jo mesečnem užitku Vše tečne in okusne Revalesscière popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega resenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam sem bolnim to primerno prav cenó in okusno arano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš adani

Gabriel Teschner,

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezn na jetrah bilo je moje stanje hušanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, uresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prejavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnic, katero me je sem ter tja pregajalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popojnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 75.877. Flor. Küllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanju v prsih.

Revalesscière je karat tečnejša, nego meso, ter je pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na jeni, ko pri zdravilih.

V prebratih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. mat 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funov 10 gold., 12 fantov 20 gold., 24 fantov 36 gold. Revalesscière-Biscuiten v pušicah in Revalesscière-chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu sa 120 tas 10 gld. rodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wall-mongasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih karji in specerjakih trgovcih; tudi razpoložljava dujska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povsjetjih. V Ljubljani Ed. Šušar, J. Svoboda, kar pri „zlatem oriu“, v Reki pri lekarju J. Pro-mu, v Celovcu pri lekarju Birnsbacherju, v pljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri karju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (133)

V „Narodne tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Za glavno opravilo! Vsakemu stanu ali postransk posel!

vsakem kraji!

častno, solidno, primerno, gotovo, koristno in prijetno!

Agencije blágu, Tovarniškim zalógam, zastopništva.

Znanja in zvéze z najčastnejšimi kupčevalci,

z najpoštenejšimi firmami in prvimi obrtniki avstro-ogerske monarhije posredujemo v vsih stvaréh, ki se tičejo trgovine, tehnike, kulture, industrije, umetelnosti, kmetijstva in v vsih strokah prodavanja blaga za vsak stan in na vsakem kraji, v provincijah in vnanjih deželah, ter naj se dotičnim ponudbam priloži 8 pismenih mark.

Izročeni nákup in prodaja

blagá in deželnih pridelkov, tudi se mogó takoj dajati vsakovrstne

predplače v gotovini

za blagó in deželne pridelke.

Natančno in vestno opravlja vsa naročila

LEO BINDER-jeva

vzajemna trgovinska agencija za uvažanje, izvažanje in izročenje,

Wien, Kärntner-Ring I, und verl. Kärntnerstrasse 55.
(Ustanovljena na Dunaji uže leta 1854.) (278—1)